

وظایف منتظران

در عصر غیبت

اظهار محبت به پیشگاه امام عصر علیہ السلام درجه

گروه کتاب نشر گلستان کوثر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وظایف منتظران

در عصر غیبت

اظهار محبت به پیشگاه امام عصر

عبدالله تعالى فرجه الشریف

گروه کتاب نشر گلستان کوثر

عنوان و پدیدآوران: «وظایف منتظران در عصر غیبت: اظهار محبت به پیشگاه امام عصر^{علیه السلام}»؛ مولف گروه کتاب نشر گلستان کوثر مشخصات نشر: تهران: گلستان کوثر، ۱۳۸۶، مشخصات ظاهری: ج: ۱۲۰، ۵/۸، س.م. شابک: (دوره) ۳۵-۳۵-۹۷۸-۶۸۶۰-۳۴-۶ (ج ۲)، (دوره) ۶۸۶۰-۳۴-۶-۹۷۸-۹۶۷-۶۸۶۰. وضعیت فهرست نویسی: فیپا.

یادداشت: فهرستنويسي بر اساس جلد دوم.

یادداشت: کتاب حاضر جلد دوم کتاب «وظایف منتظران در عصر غیبت: دین داری و انتظار» که در سال ۱۳۸۵ توسط همین ناشر به صورت مستقل چاپ شده است می باشد.

یادداشت: ج ۲ (چاپ دوم: ۱۳۸۷) (فیپا).

موضوع: محمدمدن حسن (عج). امامدوازدهم، ۲۵۵ق-- غیبت/ موضوع: مهدویت-- انتظار شناسه افزوده: نشر گلستان کوثر بردہ بندی کنگره: ۱۳۸۶ و ۶۳/۴/۲۲۴ BP رددہ بندی دیوبی: ۱۰۸۵۰۹۹ شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۲/۲۹۷.

نشر گلستان کوثر

..... وظایف منتظران در عصر غیبت

اظهار محبت به پیشگاه امام عصر^{علیه السلام}

گروه کتاب نشر گلستان کوثر / چاپ پنجم: ۱۳۹۰ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد / شمارگان تا ۱۲۸

..... ۷۰۰ حاب و صحافی: سپهر، پیمان / لیتوگرافی:

..... وق محفوظ است.

(کتاب وظایف منتظران در عصر غیبت) ۱

..... ۲۸۰ ۸۶۴۶۱۸۶۰ نشر گلستان کوثر ۹۰۰ دیال ۷۷۵۲۶۸۶۸-۷۷ د قائدی (هدایت)، شماره ۸۹

..... سایر مراکز پخش: تهران: انتشارات منیر ۷۷۵۲۱۸۳۶ (خط) / انتشارات نیک معارف ۱۰۰۰۱۰ (خط) / مشهد: کتاب فروشی طالبیان شریف ۵۱۱-۲۲۵۷۲۵۷ / اصفهان: خدمات فرهنگی فدک ۳۱۱-۲۲۰۵۴۸۵ / تبریز: کتاب فروشی کوثر ۰۴۱۱-۵۵۶۲۱۷۲

بسم الله الرحمن الرحيم

**الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على خير
خلقه محمد و آله الطيبين الطاهرين**

سرا آغاز سخن

این انتشارات، وظایف متظران در عصر غیبت
را بطور عام در جزوه‌ای با عنوان دین‌داری و
انتظار به طبع رسانده است. در این دفتر، تکالیف
شیعیان در خصوص حضرت مهدی ع به عنوان

پیشوا، هدایت کننده و ولی نعمتشان با عنوان اظهار
محبت به پیشگاه امام عصر ^ع بیان می گردد.
در تأثیف این مجموعه از کتابهای گرانسینگ
مکیال المکارم فی فوائد الماعاد للقائم ^ع و
وظیفه الانام فی زمان غیبه الإمام تأثیف عالم
ربانی آیة الله حاج سید محمد تقی موسوی
اصفهانی ^ع و کتاب ارزشمند تکالیف الانام فی
غیبه الإمام تأثیف عالم ارجمند مرحوم صدر
الاسلام همدانی - که با عنوان پیوند معنوی با
ساحت قدس مهدوی به چاپ رسیده است -
و نیز کتاب مستنهی الاماں مرحوم محدث قمی ^ع
یاری جسته ایم.

نشر گلستان کوثر

دوست داشتن امام زمان

اساس دین، محبت است؛ محبت به خدا،
محبت به رسول خدا و محبت به فرزندان
پیامبر، بنابراین دوست داشتن اهل بیت پیامبر
سرلوحه برنامه زندگی شیعیان است و محبت
امام عصر، یعنی حجت خدا و هادی امت در
این زمان، برای آنان جایگاه ویژه‌ای دارد.

• عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَحِبُّوا اللَّهَ لِمَا يَغْذُوكُمْ بِهِ مِنْ نِعْمَةٍ وَأَحِبُّونِي لِحُبِّ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَأَحِبُّوا أَهْلَ بَيْتِي لِحُبِّي.^۱

از ابن عباس نقل شده است که پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: خدا را به خاطر نعمتها یش - که به شما ارزانی داشته است - دوست بدارید و مرا به جهت دوستی خدای عز و جل و اهل بیت مرا به خاطر دوستی من، دوست بدارید.

• قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يُؤْمِنُ عَبْدٌ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ وَأَهْلِي أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ أَهْلِهِ وَعِتْرَتِي أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ عِتْرَتِهِ وَذَاتِي أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ ذَاتِهِ.^۲

۱- مالی، شیخ صدق جزء ۴۴۶ ح ۵۹۷.

۲- مالی، شیخ صدق جزء ۴۱۴ ح ۵۴۲.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: هیچ بنده‌ای ایمان حقیقی نیاورده است مگر این که مرا بیش از خودش و خانواده مرا بیش از خانواده خودش و فرزندان مرا بیش از فرزندان خودش و شخص مرا بیش از شخص خودش دوست داشته باشد.

• قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ لَيْلَةً أُسْرِيَّ بِي: يَا مُحَمَّدًا! مَنْ خَلَقْتَ فِي الْأَرْضِ عَلَى أُمَّتِكَ؟ وَهُوَ أَعْلَمُ بِذَلِكَ. قُلْتُ: يَا رَبِّي! أَخِي. قَالَ: يَا مُحَمَّدًا! عَلَيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، يَا رَبِّي! قَالَ: يَا مُحَمَّدًا! إِنِّي أَطَلَغْتُ إِلَيَّ الْأَرْضَ إِطْلَاقَةً فَاخْتَرْتُكَ مِنْهَا، فَلَا أُذْكُرُ حَتَّى تُذْكَرَ مَعِي، فَأَنَا الْمَحْمُودُ وَأَنْتَ مُحَمَّدٌ. ثُمَّ إِنِّي أَطَلَغْتُ إِلَيَّ الْأَرْضَ إِطْلَاقَةً أُخْرَى فَاخْتَرْتُ مِنْهَا عَلَيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ فَجَعَلْتُهُ وَصِيلَكَ

فَأَنْتَ سَيِّدُ الْأَنْبِيَاءِ وَعَلَىٰ سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ. ثُمَّ شَقَقْتُ
لَهُ إِسْمَاً مِنْ أَسْمَائِي فَأَنَا الْأَعْلَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ. يَا مُحَمَّدًا!
إِنِّي خَلَقْتُ عَلَيَا وَفَالِيهَةَ وَالْحَسَنَ وَالْحَسَنَ وَ
الْأَئِمَّةَ مِنْ نُورٍ وَاحِدٍ ثُمَّ عَرَضْتُهُ لِلْأَيَّامِ عَلَىٰ
الْمَلَائِكَةِ فَمَنْ قَبِيلَهَا كَانَ مِنَ الْمَقْرَبِينَ وَمَنْ جَحَدَهَا
كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ. يَا مُحَمَّدًا! لَوْ أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي
عَبَدَنِي حَتَّىٰ يَنْقَطِعَ ثُمَّ لَقِينِي جَاهِدًا لِوَلَا يَتَّهِمُ أَدْخُلَتَهُ
نَارِي. ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدًا! أَتُحِبُّ أَنْ تَرَاهُمْ؟ قُلْتُ:
نَعَمْ. فَقَالَ: تَقَدَّمْ أَمَامَكَ. فَتَقَدَّمْتُ أَمَامَيْ. فَإِذَا
عَلَيَّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَالْحَسَنَ وَالْحَسَنَ وَعَلَيَّ بْنَ
الْحَسَنَ وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلَيٍّ وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ وَ
موْسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَعَلَيَّ بْنَ مُوسَى وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلَيٍّ وَ
عَلَيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنَ بْنَ عَلَيٍّ وَالْحُجَّةُ الْقَائِمُ كَانَهُ
الْكَوْكَبُ الدُّرِّيُّ فِي وَسَطِهِمْ. قُلْتُ: يَا رَبِّ! وَمَنْ

هَوْلَاءِ؟ قَالَ: هَوْلَاءِ الْأَئِمَّةُ وَ هَذَا الْقَائِمُ مَحَلِّ حَلَالٍ
وَ مُحَرِّمٌ حَرَامٌ وَ يَنْتَقِمُ مِنْ أَعْدَائِي. يَا مُحَمَّدًا!
أَخْيَّبُهُ فَإِنِّي أَحِبُّهُ وَ أَحِبُّ مَنْ يُحِبُّهُ.^۱

پیامبر گرامی اسلام صلوات الله عليه وآله وسالم فرمودند: شبی که
مرا به معراج بردنند. خداوند متعال - در حالی که
خود بپرستی داشت - به من وحی فرمود: ای
محمد! چه کسی را - در زمین - جانشین خود
در میان امت قرار دادی؟

عرض کردم: پروردگارا! برادرم را.

خطاب رسید: ای محمد! علی بن ابی طالب را؟

عرض کردم: بله، پروردگارا!

خداوند فرمود: ای محمد! من به زمین نظر

۱- شیعیت نعمانی: ۹۴ ح ۲۴.

کردم و از میان اهل زمین تو را برگزیدم. من یاد نمی‌شوم مگر این که تو نیز با من یاد می‌شوی، پس من محمود هستم و تو محمد. آنگاه بار دیگر بر زمین نظر کردم و از میان اهل زمین علی بن ابی طالب را برگزیدم و او را وصی تو قرار دادم. تو سرور انبیا هستی و علی سرور اوصیا است. سپس از اسمای خود برای او اسمی جدا ساختم، من اعلیٰ هستم و او اعلیٰ است. ای محمد! من علی، فاطمه، حسن، حسین و سایر امامان را از یک نور آفریدم و بعد ولایت آنان را بر ملائکه عرضه کردم، هر کس پذیرفت، از مقرّبان بوده است و آن کس که انکار کرد، از کافران. ای محمد! اگر بنده‌ای از بندگان من، آن قدر مرا عبادت کند تا آن که هلاک شود و بعد

در حالی که منکر ولایت آنان است، مرا ملاقات
کند، او را در آتش جهنم خود، وارد می‌کنم.

آنگاه فرمود: ای محمد! دوست داری آنها را بینی؟

عرض کردم: بله.

فرمود: جلو برو.

من به جلو رفتم، ناگاه علی بن ابی طالب،
حسن، حسین، علی بن حسین، محمد بن علی،
جعفر بن محمد، موسی بن جعفر، علی بن موسی،
محمد بن علی، علی بن محمد، حسن بن علی را
دیدم و حجت قائم را که در میان آنها همچون
ستاره‌ای درخشان بود؛ عرض کردم: پروردگارا!
آنها چه کسانی هستند؟

خداآوند سبحان فرمود: آنان امامان هستند و
این قائم است که حلال کننده حلال من و

حرام کننده حرام من است و از دشمنان من
انتقام می‌گیرد. ای محمد! او را درست بدار، به
درستی که من او را درست می‌دارم و دوستداران
او را نیز درست می‌دارم.

پیروی از امام زمان

شیعه به معنی پیرو است و از وظایف شیعیان
در دوران غیبت، پیروی از امام عصر خواهد و عمل
نمودن به آداب مربوط به آن حضرت است.

• عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبَائِهِ عَنْ عَلَيِّ
أَنَّهُ قَالَ فِي خُطْبَةٍ لَهُ عَلَى مِنْبَرِ الْكُوفَةِ: اللَّهُمَّ إِنَّهُ
لَا يَبْدَأُ لِأَرْضِكَ مِنْ حُجَّةٍ لَكَ عَلَى خَلْقِكَ يَهْدِيهِمْ إِلَى
دِينِكَ يَعْلَمُهُمْ عِلْمَكَ لِتَلَا تَبْطَلَ حُجَّتُكَ وَ لَا يَضُلَّ
آتَيْتَ أَوْلِيَائِكَ بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ بِهِ إِمَّا ظَاهِرٌ لَيْسَ

بِالْمَطَاعِ أَوْ مَكْتَسَمَ مُتَرَقَّبٌ إِنْ غَابَ عَنِ النَّاسِ
شَخْصَهُ فِي حَالٍ هِدَايَتِهِمْ فَإِنَّ عِلْمَهُ وَادِبَهُ فِي
قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ مُتَبَّثَةٌ فَهُمْ بِهَا عَامِلُونَ.

امام صادق (ع) از پدران گرامی شان به روایت
می‌کنند که حضرت علی (ع) در مسجد کوفه بر
فراز منبر فرمود: خداوند! ناگزیر باید در زمین.
تو را حاجتی بر آفریدگانست باشد که آنان را به
دین تو راهنمایی کنند و دانش تو را به آنها
بیاموزد تا حاجت تو از بین نرود و پیرهان اولیایت
- پس از این که به وسیله او هدایتشان نمودی -
گمراه نگردند. حاجتی که یا آشکار است و از او
فرمانبرداری نمی‌کنند یا مخفی است و در انتظار

اویند. آنگاه که مردم در مسیر هدایتند، اگر
حجت تو از آنها غایب و مستور باشد، همانا
دانش او و آداب و رفتار او در دلهمای مؤمنین
پایدار است و مؤمنان به آداب او عمل می‌کنند.

• عَنْ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَمِّهِ قَالَ: لَا حَسَبَ لِقُرَشِيٍّ وَ
لَا لِعَرَبِيٍّ إِلَّا بِتَوَاضُعٍ وَلَا كَرَمَ إِلَّا بِتَقْوَىٰ وَلَا عَمَلَ إِلَّا
بِالْتَّنَّيَةِ وَلَا عِبَادَةً إِلَّا بِالْتَّفَقَهِ، أَلَا وَإِنَّ أَبْعَضَ النَّاسِ
إِلَى اللَّهِ مَنْ يَقْتَدِي بِسُنْنَةِ إِمَامٍ وَلَا يَقْتَدِي بِأَعْمَالِهِ.

امام زین العابدین ع فرمودند: قریشی بودن
و یا عربی بودن، هیچ ارزشی ندارد مگر با
تواضع و فروتنی؛ و بزرگواری نیست مگر به تقوا
و پرهیزکاری؛ و هیچ عملی [در پیشگاه خداوند،

مقبول] نیست مگر با نیت [خالص]; و هیچ عبادتی [پذیرفته] نیست مگر با فهم و درک عمیق. آگاه باشید! همانا مبغوض ترین مردم نزد خداوند، کسی است که خود را پیرو امامی بداند و از کارهای او پیروی نکند.

• عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: إِنَّا لَا نَعْدُ الرَّجُلَ مُؤْمِنًا حَتَّىٰ يَكُونَ بِجَمِيعِ أَمْرِنَا مُتَّبِعًا مُرِيدًا. أَلَا وَإِنَّ مِنْ أَتَّبَاعِ أَمْرِنَا وَإِرَادَتِهِ الْوَرَعُ فَتَرَكَنَا بِهِ يَرْحَمُكُمُ اللَّهُ وَكَيْدُوا أَغْدَائَنَا [بِهِ] يَنْعَشِّكُمُ اللَّهُ.^۱

امام صادق علیه السلام فرمودند: ما کسی را مؤمن نمی‌دانیم تا این که پیرو و خواهان تمامی دستورات ما باشد. بدانید! از جمله موارد پیروی

۱- کافی: ۲ / ۷۸ ح ۱۳.

و خواستن فرمان ما، و رع و پرهیزکاری است.
پس خود را به آن بیارایید تا خدا شما را رحمت
کند و با آن دشمنان ما را چاره کنید تا خدا شما
را بلند مرتبه گرداند.

• عَنْ حَمَادِ اللَّخَامِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبَاهَا
قالَ: يَا بَنَى! إِنَّكَ إِنْ خَالَفْتَنِي فِي الْعَمَلِ لَمْ تُنْزِلْ مَعِي
غَدَأً فِي الْمَنْزِلِ. ثُمَّ قَالَ: أَبَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ
يَتَوَلَّ قَوْمًا يَخْالِفُونَهُمْ فِي أَعْمَالِهِمْ يَنْزِلُونَ مَعَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ. كَلَا وَرَبِّ الْكَعْبَةِ.^۱

از حماد لخام (گوشت فروش) نقل شده است
که امام باقر علیه السلام به فرزندشان امام صادق علیه السلام
فرمود: ای فرزندم! اگر در کارهایت با من مخالفت

۱- کافی: ۸ / ۲۵۳ ح ۳۵۸.

نمایی. فردای قیامت در جایگاه من نخواهی بود.
 آنگاه امام صادق علیه السلام فرمودند: خداوند ابا
 دارد از این که گروهی را که دوستدار مردمی
 هستند ولی در عمل خود، با آنان مخالفت
 می‌کنند: در روز قیامت با آن مردم در یک
 جایگاه قرار دهد. نه! به پروردگار کعبه قسم!
 هرگز چنین نمی‌کند.

محبوب نمودن امام زمان علیه السلام در میان مردم

جلب محبت مردم نسبت به اهل بیت پیامبر علیه السلام و
 امام زمان علیه السلام از وظایف شیعیان در دوران غیبت است.

• عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلِيًّا يَقُولُ:
 رَحْمَ اللَّهُ عَبْدًا حَبَّبَنَا إِلَى النَّاسِ وَ لَمْ يُبَغْضُنَا إِلَيْهِمْ.
 أَمَّا وَ اللَّهُ! لَوْ يَرْءُونَ مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَكَانُوا بِهِ أَعَزَّ، وَ

مَا اسْتَطَاعَ أَحَدٌ أَنْ يَتَعَلَّقَ عَلَيْهِمْ بِشَيْءٍ. وَ لِكُنَّ
أَحَدَهُمْ يَسْمَعُ الْكَلِمَةَ فَيَخُطُّ إِلَيْهَا عَشْرًا.^۱

ابو بصیر می گوید: شنیدم که امام صادق علیه السلام
می فرمودند: رحمت خدا بر بنده‌ای که مردم را
دوستدار ما کند و دشمن مانسازد. سوگند به
خدا! بدانید که اگر کلام نیکوی ما را روایت
می کردند، البته به واسطه آن عزیزتر بودند و کسی
نمی توانست به آنها ایرادی بگیرد. اما یکسی از آنها
کلمه‌ای می شنود و ده کلمه به آن می افزاید.

• قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ... رَحْمَ اللَّهُ عَبْدًا إِجْتَرَأَ
مَوَدَّةَ النَّاسِ إِلَيْنَا فَحَدَّثَهُمْ بِمَا يَعْرِفُونَ وَ تَرَكَ مَا يُنْكِرُونَ.^۲

۱- کافی: ۸ / ۲۲۹ ح ۲۹۳.

۲- مالی. شیخ صدق: ۷ / ۱۵۹ ح ۱۵۶.

امام صادق علیه السلام فرمودند: رحمت خدا بر
بندهای که محبت مردم را به سوی ما جلب
می‌کند و در محدوده آنچه می‌شناسند با آنها
سخن می‌گوید و آنچه را که نمی‌توانند درک
کنند و معرفت به آن ندارند، وا می‌گذارد.

یاد امام زمان علیه السلام

پیوسته به یاد حضرت مهدی علیه السلام بودن از
وظایف شیعیان در دوران غیبت است.

• عَنْ أَبِي أَخْمَدَ مُحَمَّدِبْنِ زِيَادٍ الْأَزْدِيِّ قَالَ:
سَأَلْتُ سَيِّدِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ
جَلَّ: «وَ أَسْبَغْ عَلَيْكُمْ نِعْمَةُ ظَاهِرَةٍ وَ بَاطِنَةً»: فَقَالَ
عَلِيُّ: الْنِعْمَةُ الظَّاهِرَةُ، الْإِمَامُ الظَّاهِرُ وَ الْبَاطِنَةُ، الْإِمَامُ
الْغَائِبُ. فَقُلْتُ لَهُ: وَ يَكُونُ فِي الْأَئِمَّةِ مَنْ يَغِيبُ؟

قالَ: نَعَمْ! يَغِيبُ عَنْ أَبْصَارِ النَّاسِ شَخْصُهُ وَ لَا يَغِيبُ
 عَنْ قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ ذِكْرَهُ وَ هُوَ الثَّانِي عَشَرَ مِنْ ...^۱
 محمد بن زیاد از دی می گوید: از مولایم
 حضرت امام موسی بن جعفر درباره این آیه
 از قرآن ... وَ أَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَ باطِنَةً ...^۲
 سؤال کردم: آن حضرت در پاسخ فرمود: نعمت
 ظاهر، امام ظاهر و آشکار است و نعمت
 پوشیده، امام غائب است.

عرض کردم: آیا از امامان، کسی غائب خواهد شد؟
 فرمود: آری! شخص او از دیدگان پنهان
 خواهد شد و اما یاد او از دلهای مؤمنان

۱- کمال المأیین: ۳۶۸ ح ۶.

۲- لقمان (۳۱): ۲۰. و نعمتهای آشکار و پنهان خود را بطور
 فراوان بر شما ارزانی داشته است.

نمی رود. او دوازدهمین نفر از ما است.

رعایت ادب و تواضع هنگام یاد امام زمان
هرگاه شیعه‌ای به یاد حضرت ولی الله الاعظم
می‌افتد و یا نزد دیگران از وجود مبارکش یاد می‌کند، باید
رعایت ادب و تواضع را نسبت به آن حضرت بنماید.

• **مرحوم سید بن طاوس** در کتاب جمال
الاسبرع به نقل از محمد بن سینان آورده است
که امام کاظم در دعای روز جمعه، چنین
عرض می‌کرد: ... اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقْرَبُ إِلَيْكَ بِقُلْبٍ
خاضِعٍ وَ إِلَى وَلِيْكَ بِبَدَنٍ خَاشِعٍ وَ إِلَى الْأَئِمَّةِ
الرَّاشِدِينَ بِفُؤَادٍ مُّتَوَاضِعٍ ...

خداؤند! همانا من با قلبی خاضع، به سوی

۱- جمال الاسبرع: ۱۵۲.

تو و با بدنی خاشع، به ولئ تو و با دلی
متواضع، به پیشوایان راستین، تقرب می‌جویم.

• عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ الْكَفَافُ مَنْ ذُكِرْنَا عِنْدَهُ
فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ حَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَلَى النَّارِ.^۱

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس که نزد او از
ما یاد شود و سرشک از دیدگانش سرازیر شود،
خداوند روی او را بر آتش حرام می‌کند.

اندوهگین بودن در فراق امام زمان علیه السلام
مرحوم محدث قمی علیه السلام در کتاب شریف
متنهای الامال در اولین مورد از تکالیف بندگان
نسبت به حضرت حجت بن الحسن العسكري
علیه السلام می‌فرماید: مهموم بودن برای آن جناب در

۱- بحار الانوار: ۴۴ : ۲۸۵ : ح ۲.

ایام غیبت؛ و سبب این متعدد است: یکی برای محجوب بودن آن جناب و نرسیدن دست به دامان وصالش و روشن نگشتن دیدگان به نور جمالش ... و دیگر ممنوع بودن آن سلطان عظیم الشأن از رتق و فتق و اجرای احکام و حقوق و حدود و دیدن حق خود را در دست غیر خود ... و دیگر بیرون آمدن جمعی از دزدان داخلی دین مبین از کمین و افکندن شکوک و شباهات در قلوب عوام، بلکه خواص تا آن که پیوسته، دسته دسته از دین خدا بیرون روند و علمای راستین از اظهار علم خود عاجز [شوند]؛ و صادق شده وعده صادقین علیهم السلام [وعده امامان معصوم علیهم السلام] تحقق می‌یابد] که: خواهد آمد وقتی که نگاه داشتن مؤمن دین خود را، مشکل‌تر است از نگاه

داشتن جمره‌ای از آتش در دست.^۱

• عَنْ سَدِيرِ الصَّيْرَفِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ أَنَا وَ
الْمُفَضَّلُ بْنُ عُمَرَ وَأَبْوَ بَصِيرٍ وَأَبْانُ بْنُ تَغْلِبَ عَلَى
مَوْلَانَا أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ فَرَأَيْنَاهُ جَالِسًا عَلَى
الثُّرَابِ وَعَلَيْهِ مِسْحٌ خَيْرِيٌّ مُطَوَّقٌ بِلَا جَنْبِ مُقَصَّرٍ
الْكُمَّينَ وَهُوَ يَبْكِي بُكَاءَ الْوَالِهِ الثَّكْلَى ذَاتِ الْكَبِيدِ
الْخَرَّى قَدْ نَالَ الْحُزْنُ مِنْ وَجْهِنَّمِهِ وَشَاعَ التَّغْيِيرُ فِي
عَارِضَيْهِ وَأَبْلَى الدَّمْوَعَ مِنْ حَجَرِيْهِ وَهُوَ يَقُولُ: سَيِّدِي!
غَيْبَتِكَ نَفَتْ رُقَادِي وَضَيَّقَتْ عَلَى مِهَادِي وَابْتَزَتْ
مِنِي رَاحَةَ فُؤَادِي. سَيِّدِي! غَيْبَتِكَ أَوْصَلَتْ مُصَابِي
بِفَجَائِعِ الْأَبَدِ وَفَقَدَ الْوَاحِدِ بَعْدَ الْوَاحِدِ يُفْنِي الْجَمْعَ وَ
الْعَدَدَ فَمَا أَحِسْ بِدَمْعَةٍ تَرْقَى مِنْ عَيْنِي وَأَتَيْنِ يَفْتَرُ

۱- منتهی الاماں: باب چهاردهم، فصل ششم.

مِنْ صَدْرِي عَنْ دَوَارِجِ الرَّزَايَا وَ سَوَالِفِ الْبَلَايَا إِلَّا
 مُثِيلَ بِعَيْنِي عَنْ غَوَابِرَ أَغْظَمِهَا وَ أَفْظَعِهَا وَ بَوَاقِيَ
 أَشَدِهَا وَ أَنْكَرِهَا وَ تَوَائِبَ مَخْلُوطَةٍ بِغَضَبِكَ وَ نَوازِلَ
 مَعْجُونَةٍ بِسَخَطِكَ.

سدیر صیرفى می گوید: من همراه با مفضل بن عمر، ابو بصیر و ابان بن تغلب به محضر مولا یمان امام صادق ع وارد شدیم و دیدیم که آن حضرت بر روی خاک نشسته و ردای خیری طوق داری بدون گریبان و کوتاه آستین به تن کرده است و همچون مادر داغ دیده واله ای که جگرش سوخته باشد، اشک می ریزد. حزن و اندوه، چهره اش را تحت تأثیر قرار داده

۱- کمال المدین: ۳۵۲ ح ۵۰

است، دگرگونی در رخسارش نمایان گشته و اشک، دیدگانش را فرسوده بود و چنین می‌فرمود: مولای من! غیبت تو خواب را از من ربوده، بسترم را بر من تنگ نموده و آسایش و راحتی دلم را از من گرفته است. سرورم! غیبت تو اندوه مرا به مصیبتهای جاودان متصل ساخته است و از دست دادن یکی پس از دیگری، گروه و افراد را از بین می‌برد. [افراد شایسته برای نصرت شما نیز یکی یکی از میان می‌روند.] پس احساس نمی‌کنم اشکی که از مصیبتهای جاری و بلاهای گذشته از دیدگانم جریان دارد، باز ایستاد و نالهای که در سینه‌ام هست، آرام گیرد مگر آن که پیش‌آمد های بزرگتر و ناپسند تر، باقی مانده‌های سخت‌تر و ناشناخته‌تر

و رخدادهای ناگواری که با خشم تو در هم
آمیخته و فاجعه‌هایی که با غضب تو عجین
شده، در برابر دیدگانم مجسم می‌شود.

• عَنْ عِيسَىٰ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ
عَنْهُ يَقُولُ: نَفْسُ الْمَهْمُومِ لَنَا الْمُغْتَمِ لِظُلْمِنَا تَسْبِيحٌ وَ
هَمْهُمْ لِأَمْرِنَا عِبَادَةٌ وَ كِتْمَانُهُ لِسِرِّنَا جِهَادٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.^۱

عیسی بن ابی منصور می گوید: از امام صادق علیه السلام
شنیدم که می فرمودند: نفس کسی که برای ما محزون
و به خاطر ستم بر ما اندوهگین باشد، تسبیح است و
تلash او برای امر ما (زنده نگاه داشتن تعالیم اهل
بیت علیهم السلام) عبادت است و پوشاندن اسرار ما به وسیله
او، جهاد در راه خدا است.

۱- کافی: ۲ / ۲۲۶ ح ۱۶.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع أَنَّهُ قَالَ: لَتُمَحَّصَنَّ يَا شِيعَةَ
 أَلِ مُحَمَّدٍ تَمْحِيقَ الْكَحْلِ فِي الْعَيْنِ. وَ إِنَّ صَاحِبَ
 الْعَيْنِ بَذَرِي مَتَى يَقْعُدُ الْكَحْلُ فِي عَيْنِهِ وَ لَا يَعْلَمُ مَتَى
 يَنْتَرِجُ مِنْهَا وَ كَذَلِكَ يُضْبِحُ الرَّجُلُ عَلَى شَرِيعَةِ مِنْ
 أَمْرِنَا وَ يُفْسِي وَ قَدْ خَرَجَ مِنْهَا. وَ يُفْسِي عَلَى
 شَرِيعَةِ مِنْ أَمْرِنَا وَ يُضْبِحُ وَ قَدْ خَرَجَ مِنْهَا.^۱

حضرت امام باقر ع فرمودند: ای شیعیان آل
 سید ع! به تحقیق مورد آزمایش و امتحان
 قرار خواهید گرفت و از بین می روید مانند از
 آن رفتن سرمه در چشم. چون کسی که سرمه
 در چشم سی کشد، می داند چه زمانی سرمه در
 پنهانش واقع می شود، اما نمی داند کی از آن

۱- عیت نعمانی: باب دوازدهم ح ۱۲

خارج می‌گردد. همینطور مردی از نسخه
صبحگاهان خود را بر راه و روش ما می‌بیند، اما
چون شامگاهان فرامی‌رسد، [بدون این که بداند]
از راه ما خارج شده است و یا شامگاهان بر راه
و روش ما است، اما چون صبح فرامی‌رسد،
[بدون این که بداند] از راه ما خارج شده است.

اظهار شوق برای دیدار امام زمان
دلهای شیعیان لبریز از شوق دیدار حضرت
مهدی است.

• ... وَ أَوْمَأَ [أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ] يَيْدِهِ إِلَيْهِ صَدْرِهِ وَ
قالَ: هاه! شَوْقًا إِلَى رُؤْيَتِهِ.

حضرت امیرالمؤمنین با دست به سینه

۱- بحار الانوار: ۵۱: ۱۱۵. بخشی از ۱۴ به نقل از غیبت نعمانی.

خود اشاره نمود و فرمود: آه! چه قدر مشتاق
دیدار او (حضرت مهدی ع) هستم.

• در دعای عهد - که از امام صادق ع
روایت شده - چنین آمده است: ... اللَّهُمَّ أَرِنِي
الْطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ وَ الْفُرَّةَ الْحَمِيدَةَ وَ اكْحُلْ
ناظِرِي بِنَظَرِهِ مِنْيَ إِلَيْهِ ...^۱

خداؤند! آن سیمای دلپسند و آن رخسار
درخشان و هدایت کننده را به من بنمایان و
دیدگان مرا به توتیای یک بار دیدار او بنواز.

• در فرازی از دعای ندبه آمده است: ... مَتَى
تَرَانَا وَ نَرَاكَ ...^۲

۱- بحار الانوار: ۱۰۲ / ۱۱۱: مفاتیح الجنان: دعای عهد.

۲- بحار الانوار: ۹۹ / ۱۰۹: مفاتیح الجنان: دعای ندبه.

کی [می رسد آن زمان که] تو ما را ببینی و ما
به تو بنگریم.

• در دعایی که از حضرت مهدی علیهم السلام نقل شده،
آمده است: ... وَ اجْعَلْنَا مِمْنُ تَقْرَئُ عَيْنَهُ بِرُؤْيَتِهِ ...^۱
و ما را از کسانی قرار ده که با مشاهده او دیدگانشان
روشن می شود و شاد و مسروور می گردند.

• عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: إِذَا تَمَنَّى أَحَدُكُمُ الْقَائِمَ
عليه السلام فَلْيَتَمَنَّهُ فِي عَافِيَةٍ. فَإِنَّ اللَّهَ يَعْثَثُ مُحَمَّداً عليه السلام
رَحْمَةً وَ يَبْعَثُ الْقَائِمَ عليه السلام نِقْمَةً.^۲

امام صادق عليه السلام فرمودند: هرگاه فردی از شما
آرزومند [ظهور] امام قائم عليه السلام باشد، او را همراه

۱- کمال الدین: ۵۱۳: مفاتیح الجنان: ملحقات. دعا در غیبت
امام زمان عليه السلام.

۲- کافی: ۸: ۲۳۳ - ۳۰۶

با سلامتی خود بخواهد. همانا خداوند، حضرت محمد ﷺ را برای رحمت به جهانیان به پیامبری برانگیخت، اما حضرت مهدی علیه السلام را برای عقوبت و مجازات [دشمنان] می‌فرستد.

تصمیم قلبی برای یاری امام زمان علیه السلام

هر یک از شیعیان باید برای یاری و نصرت امام زمان علیه السلام تصمیم قلبی و عزم جدی داشته باشد.
• [عَنِ الصَّادِقِ عَلِيٍّ فِي حَدِيثِ أَنَّهُ قَالَ: ... وَ لَوْ أَذْرَكْتُهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاةِي.]^۱

امام صادق علیه السلام در حدیثی فرمودند: اگر در زمان او (امام زمان علیه السلام) بودم، تمام عمر به او خدمت می‌کردم. (به تربیت او و یارانش می‌پرداختم.)

۱- بحار الانوار: ۵۱ / ۱۴۸ / ۲۲ به نقل از غیب نعمانی.

• عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي نَهْجِ الْبَلَاغَةِ: ... إِلَزَمُوا
 الْأَرْضَ وَ اصْبِرُوا عَلَى الْبَلَاءِ وَ لَا تُحَرِّكُوا بَأَيْدِيكُمْ وَ
 سُيُوفِكُمْ فِي هَوَى السِّنَتِكُمْ وَ لَا تَسْتَعْجِلُوا بِمَا
 لَمْ يُعَجِّلُهُ اللَّهُ لَكُمْ فَإِنَّهُ مَنْ مَاتَ مِنْكُمْ عَلَى فِرَاشِهِ وَ
 هُوَ عَلَى مَعْرِفَةِ حَقِّ رَبِّهِ وَ حَقِّ رَسُولِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَهْلِ
 بَيْتِهِ مَاتَ شَهِيدًا وَ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَ اسْتَوْجَبَ
 ثَوَابَ مَا نَوَى مِنْ صَالِحٍ عَمَلَهُ وَ قَامَتِ التَّيَّةُ مَقَامَ
 إِصْلَاتِهِ لِسَيِّفِهِ فَإِنَّ لِكُلِّ شَئْءٍ مُدَّةً وَ أَجَلًا.^۱

در نهج البلاغة آمده است که حضرت علی
 فرمودند: در جای خود بمانید و در برابر بلا
 و آزمایش شکیبا باشید. دستها و شمشیرهایتان
 را در پی گفتار خود به حرکت در نیاورید و

۱- نهج البلاغة، فيض الاسلام: خطبه ۲۳۲

نسبت به آنچه که خداوند برای شما شتاب
نکرده است با تدبیر بشری عجول نباشد، همانا
هر کس از شما در بستر خود از دنیا برود و
حق پروردگار خویش و حق پیامبر ﷺ و اهل
بیت او را بشناسد، شهید از دنیا رفته؛ اجر و
پاداش او با خدادست؛ ثواب کار نیکی را که در
نظر داشته است، می‌برد و این قصد و نیت،
جایگزین شمشیر کشیدن او است. پس به
راستی که برای هر چیزی زمانی و نهایتی است.

• عَنْ عَبْدِ الْخَمِيدِ الْوَاسِطِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
قالَ: قُلْتُ لَهُ: أَضْلَلَكَ اللَّهُ! لَقَدْ تَرَكْنَا أَسْوَاقَنَا إِنْتِظارًا
لِهَذَا الْأَمْرِ حَتَّى لَيُوْشِكُ الرَّجُلُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ فِي يَدِهِ.
فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَبْدَ الْخَمِيدِ! أَتَرَى مَنْ حَبَسَ نَفْسَهُ
عَلَى اللَّهِ لَا يَجْعَلُ اللَّهُ لَهُ مَخْرَجًا. بَلَى وَاللَّهُ! لَيَجْعَلَنَّ

اللَّهُ لَهُ مَخْرَجًا [رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا حَبَسَ نَفْسَهُ عَلَيْنَا]
رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَخْيَى أَمْرَنَا قُلْتُ: فَإِنْ مُتُّ قَبْلَ
أَنْ أَذْرِكَ الْقَائِمَ [عَلَيْهِ الْحَمْدُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ]؟ قَالَ [عَلَيْهِ السَّلَامُ]: إِنَّ الْقَائِلَ مِنْكُمْ إِذَا
قَالَ: إِنْ أَذْرَكْتَ قَائِمَ الْمُحَمَّدِ [عَلَيْهِ السَّلَامُ] نَصَرْتُهُ
كَالْمُقَارِعِ مَعَهُ بِسَيِّفِهِ وَالشَّهادَةُ مَعَهُ شَهادَاتَانِ.^۱

از عبدالحمید واسطی نقل شده است که گفت:
به امام باقر علیه السلام عرض کردم: خداوند به شما توفیق
دهد! ما بازارهایمان را رها کردهایم [و دست از
کسب و کار کشیدهایم] برای این که چشم انتظار
این امر [ظهور امام زمان علیه السلام] هستیم؛ تا آنجا که
نزدیک است بعضی افراد ما گدایی کنند.

امام باقر علیه السلام فرمودند: ای عبدالحمید! آیا

۱- کافی: ۸۰ / ۸ ح ۳۷

چنین می‌پنداری که اگر کسی خود را وقف راه خدا کند، خداوند برای او گشایشی قرار نمی‌دهد؟ به خدا سوگند آری! یقیناً خداوند برای او گشایشی قرار می‌دهد. [خدا رحمت کند بنده‌ای را که خود را وقف راه ما کند.] خدا رحمت کند بنده‌ای را که امر ما را [تعالیم اهل بیت [علیهم السلام]] را زنده کند.

عبدالحمید واسطی می‌گوید: به امام باقر [علیه السلام] عرض کردم: اگر پیش از این که حضرت قائم [علیه السلام] را درک کنم، از دنیا رفتم [چه کنم]? امام باقر [علیه السلام] فرمودند: هنگامی که یکی از شما شیعیان بگوید: «اگر در زمان قائم آل محمد [علیهم السلام] بودم، ایشان را یاری می‌کردم» البته همانند کسی است که با آن حضرت شمشیر می‌زند و

شهادت با آن حضرت، اجر دو شهادت دارد.

تجدید عهد با امام زمان ع

شیعیان هر بامداد با امام خود عهد می‌بندند که در یاری او و پیروی از او پایدار باشند.

• یکی از دعاها یی که از طریق اهل بیت ع وارد شده است و مشتمل بر تجدید عهد با امام عصر ع می‌باشد، دعا یی است که سید بن طاوس و دیگر علماء با سند های خود از امام صادق ع نقل کرده‌اند که آن حضرت فرمودند:

مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًاً كَانَ مِنْ أَنْصَارِ الْقَائِمِ ع وَ إِنْ ماتَ قَبْلَ ظُهُورِهِ أَخْيَاةُ اللَّهِ تَعَالَى حَتَّى يُجَاهِدَ مَعَهُ وَ يُكْتَبَ لَهُ بِعَدَدِ كُلِّ كَلِمَةٍ مِنْهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ وَ يُمْحَى عَنْهُ أَلْفُ سَيِّئَةٍ وَ هُوَ هَذَا:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ رَبَّ النُّورِ الْعَظِيمِ وَ
رَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ وَرَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ وَمُنْزَلَ
الْتَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالرَّبُورِ وَرَبَّ الظِّلِّ وَالْخَرْوَرِ وَ
مُنْزَلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ...^۱

هر کس این دعا را در چهل بامداد بخواند، از
یاران امام زمان علیه السلام خواهد بود و اگر پیش از
ظهور آن حضرت از دنیا برود، خدای متعال او
را زنده می‌کند تا با آن حضرت در راه خدا
جهاد کند. خداوند به میزان هر کلمه از این دعا،
هزار کار نیک برای او ثبت و هزار گناه از او
محو می‌نماید و آن دعا این است:

۱- بحار الانوار: ۹۵ / ۵۳ ح ۱۱۱: مفاتیح الجنان: فصل زیارات
حضرت صاحب الامر علیه السلام. امر سوم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ。اللَّهُمَّ رَبَّ النُّورِ
الْعَظِيمِ وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ وَرَبَّ الْبَخْرِ
الْمَسْجُورِ وَمُنْزَلَ التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالرَّبُورِ وَ
رَبَّ الظِّلِّ وَالْحَرُورِ وَمُنْزَلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ...

• تجدید عهد با امام زمان علیه السلام در هر روز
مستحب است با دعایی که سید بزرگوار علی بن
طاوس در کتاب مصباح الزائر ذکر کرده است و
علمای دیگر ما نیز در کتابهای خود - در بخش
دعاهایی که خواندن آنها هر روز بعد از نماز
صبح مستحب است - آورده‌اند: اللَّهُمَّ بَلِّغْ
مَوْلَايَ صَاحِبَ الزَّمَانِ صَلَواتُ اللهِ عَلَيْهِ عَنْ
جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ...^۱

۱- بحار الانوار: ۹۹ / ۱۱۰: مفاتیح الجنان: فصل زیارات حضرت صاحب الامر علیه السلام، امر دوم.

تمام دعا برای امام زمان ع

مرحوم محدث نوری در کتاب نجم الثاقب فرموده است: از جمله: کالیف انام در غیبت امام ع دعا کردن است برای حفظ وجود مبارک حضرت ولی عصر ع از شرور شیاطین انس و جن و طلب تعجیل نصرت و ظفر و غلبه بر کفار و ملحدین و منافقین، برای آن حناب.^۱
^۲ اینک به برخی از این دعاها اشاره می‌شود.

صلوات ابوالحسن ضواب اصفهانی

سید بزرگوار علی بن طاوس در کتاب جمال

-
- ۱- پیوند معنی: ۱۰۵.
 - ۲- ذکر دعاهاي مختلف، چون دعای فرج، افتتاح و علوی مصری در این مختصر مقدور نیست. ر.ك: الصحیفة المبارکة المهدیة.

الا سبوع در اعمال روز جمعه، آنجا که دعاهاي پس
 از نماز عصر روز جمعه را بيان می کند، می گويد:
 ذِكْرُ صَلَاةٍ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ - صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ
 عَلَيْهِمْ - مَرْوِيَّةٌ عَنْ مَوْلَانَا الْمَهْدِيِّ - صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِ -
 وَهِيَ مَا إِذَا تَرَكْتَ تَعْقِيبَ عَصْرِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ لِعُذْرٍ
 فَلَا تَتَرَكْهَا أَبَدًا لِأَمْرٍ أَطْلَعَنَا اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ عَلَيْهِ.^۱

بيان صلوات بر پیامبر ﷺ و اهل بیت آن
 حضرت که از جانب مولایمان حضرت مهدی
 - صلوات الله عليه - روایت شده است.

و این صلواتی است که اگر تعقیبات نماز
 عصر روز جمعه را به خاطر عذری بجا
 نیاوردی، هرگز این صلوات را ترك مکن، به

۱- جمال الا سبوع: ۳۰۱.

جهت مطلبی که خداوند، ما را بر آن آگاه ساخته است.

از گفته سید بن طاوس که: «این صلوات را نرک مکن به جهت مطلبی که خداوند ما را بر آن آگاه ساخته است» [با توجه به مقام معنوی و تداست و طهارت مرحوم سید ج] فهمیده می شود که در مورد این صلوات، فرمانی از جانب مولایمان حضرت صاحب الزمان - عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف - به او رسیده است و این خود دلیل صحیح بودن روایت این صلوات است.

عن صلوات این است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ حُجَّةِ

رَبِّ الْعَالَمِينَ الْمُنْتَجَبُ فِي الْمِيثَاقِ الْمُضْطَفِي
فِي الظِّلَالِ الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ أَفَةٍ ...^۱

دعای ندبه

دعای ندبه، دعا شریفی است که مستحب است در چهار عید فطر، قربان، غدیر و روز جمعه خوانده شود.^۲ این دعا همانگونه که از اسم آن پیدا است برای ندبه و زاری در فقدان معصومین علیهم السلام و فراق امام زمان علیه السلام است که همراه با بیان مظلومیت آن بزرگواران و شیعیانشان با دعا برای ظهر حضرت صاحب

۱- ترجمة مکیال المکارم: ۲ / ۱۱۵-۱۱۱؛ مفاتیح الجنان: اعمال روز جمعه عمل سی و یکم.

۲- مفاتیح الجنان: دعا ندبه.

الزمان لش و عده نصر و پیروزی می دهد.

دعای دوران غیبت امام زمان لش

• سید بزرگوار علی بن طاوس در کتاب جمال
الاسبوع به سند خود از شیخ طوسی ج و شیخ
طوسی به واسطه گروهی، از هارون بن موسی
تلعکبری روایت می کند که او گفت: محمد بن
همام این دعا را برای وی نقل کرده و به او گفته
است که ابا عمرو عمروی - عثمان بن سعید،
نخستین وکیل امام عصر عجل الله تعالى فرجه
الشريف - این دعا را برای او املاء نموده است
و به او فرمان داده که آن را بخواند؛ و این دعایی
است برای زمان غیبت قائم آل محمد لش:
اللّٰهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي

نَفْسَكَ لَمْ أَعْرِفْ رَسُولَكَ، اللَّهُمَّ عَرِفْنِي رَسُولَكَ
 فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ،
 اللَّهُمَّ عَرِفْنِي حُجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي
 حُجَّتَكَ ضَلَّتْ عَنْ دِينِي. اللَّهُمَّ لَا تُمْثِنْ مِيَةً
 جَاهِلِيَّةً وَ لَا تُزْغِ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي. اللَّهُمَّ
 فَكَمَا هَدَيْتَنِي لِوِلَايَةِ مَنْ فَرَضْتَ عَلَيَ طَاعَتَهُ
 مِنْ وِلَايَةِ وُلَاةِ أَمْرِكَ

سید بزرگوار علی بن طاوس [ؑ] در کتاب
 جمال الاسبرع به هنگام نقل این دعا و ترغیب
 و تشویق به خواندن آن، بعد از نماز عصر روز
 جمعه؛ چنین می گوید: هرگاه - به جهت عذری -
 نتوانستی هیچ یک از تعقیبات عصر روز جمعه

۱- مفاتیح الجنان: منحقات. مطب هفتمن.

را - که بیان نمودیم - به جای آوری، شایسته است که هیچگاه خواندن این دعا را ترک نکنی؛ به راستی که ما این امر را از لطفی که خدای متعال به ما ارزانی داشته است، دریافتیم. پس به آن اعتماد کن.^۱

دعاى اللهم كن لوليك

• دعایی است که سید بن طاووس ج از کتاب ابن ابی قرہ ذکر کرده به اسناد خود از علی بن حسن بن علی بن فضال از محمد بن عیسیٰ بن عبید به اسناد خود از صالحین علیہما السلام که فرمودند: مکرر بخوان در شب بیست و سوم ماه رمضان در حالت ایستاده و نشسته و در هر حالتی که

۱- جمال الاصیوع: ۳۱۵

باشی و در تمام آن ماه و هر قسم که ممکن شود تو را و هر زمان از دهرت که حاضر شود. می‌گویی بعده از تمجید کردن خدای تعالی و صلوات بر پیغمبر و آل او علیهم السلام اللہُمَّ كُنْ لِوَالٰٓكَ
الْحُجَّةِ بِنِ الْحَسَنِ ...^۱

دعای قنوت نماز جمعه

• عَنْ مُقَاطِلِبْنِ مُقَاطِلٍ قَالَ: قَالَ أَبُو الْحَسَنِ التَّمِيمِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَيَّ شَيْءٍ تَقُولُونَ فِي قُنُوتِ صَلَاةِ الْجُمُعَةِ؟ قَالَ:
قُلْتُ: مَا يَقُولُ النَّاسُ. فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَقُلْ كَمَا يَقُولُونَ

۱- پیرند معتبری: ۱۰۸: مفاتیح الجنان: ادعیه دهه آخر ماه مبارک رمضان، از دعاهای شب بیست و سوم. لازم به یاد آوری است آنچه در مفاتیح الجنان آمده است. تا «تمتعه فيها طويلا» است اما بنا بر نقل مرحوم سید. دعا مفصل تر است و ادامه می یابد.

وَ لِكُنْ قُلْ: اللَّهُمَّ أَصْلِحْ ...

از مقاتل بن مقاتل نقل شده است که امام رضا ع فرمودند: در قنوت نماز جمعه چه دعایی می خوانید؟

مقاتل گفت: عرض کردم: آنچه که دیگران می خوانند.

امام رضا ع فرمودند: همانند آنان نگو، بلکه اینچنین بگو: اللَّهُمَّ أَصْلِحْ عَبْدَكَ وَ خَلِيفَتَكَ بِمَا أَصْلَحْتَ بِهِ أَنْبِيائَكَ وَ رُسُلَكَ وَ حُفَّةَ بِمَلَائِكَتَكَ وَ أَيْدِهِ بِرُوحِ الْقُدْسِ مِنْ عِنْدِكَ وَ اسْلُكْ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ رَصَداً يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ سوءٍ وَ أَبْدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ

۱- جمال الاسبرع: ۲۵۶؛ ترجمة مكيال المكارم: ۲۴۷

أَمْنَا، يَعْبُدُكَ لَا يُشْرِكُ بِكَ شَيْئاً وَ لَا تَجْعَلْ لَأَحَدٍ
مِنْ خَلْقِكَ عَلَى وَلِيْكَ سُلْطاناً وَ ائْذَنْ لَهُ فِي
جَهَادِ عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّهِ وَ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ
إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

دعا برای امام زمان ع

● یونس بن عبد الرحمن روایت می کند که امام رضا ع جهت دعا برای حضرت صاحب الامر ع به خواندن این دعا امر می فرمودند:

**اللَّهُمَّ ادْفِعْ عَنْ وَلِيْكَ وَ خَلِيفَتِكَ وَ حُجَّتِكَ
عَلَى خَلْقِكَ وَ لِسَانِكَ الْمُعَبَّرِ عَنْكَ**^۱

۱- مصباح المتهجد: ۴۰۹؛ مکیال المکارم: ۶۸ / ۲؛ مناتیج الجنان: آخرين دعا در فصل زیارات حضرت صاحب الامر ع.

زیارت امام زمان علیه السلام

خواندن زیارت امام زمان علیه السلام همچون آبی است گوارا که دلهای تشنۀ مشتاقان آن حضرت را سیراب می‌سازد و درد جانسوز فراش را اندکی تسکین می‌بخشد.

زیارت وسلام بر آن حضرت در هر زمانی مناسب است به ویژه در روز جمعه که متعلق به ایشان است و شیعیان باید در این روز به طور خاص خود را میهمان آن حضرت بدانند^۱ و نیز در روزهای دوشنبه و پنجشنبه که بنا بر روایات، اعمال مردم به محضر آن حضرت عرضه می‌گردد.^۲

۱- مفاتیح الجنان: فصل پنجم، زیارت معصومین علیهم السلام در روزهای هفته، زیارت امام زمان علیه السلام در روز جمعه.

۲- ر.ك: بحار الانوار: ۲۳ / ۲۳۹ ح ۱۲: جمال الاسبوع: ۱۱۷.

• این توقعیع شریف پس از پاسخ پرسشها یی که محمد بن عبدالله حمیری از حضرت مهدی پرسیده بود، از جانب آن حضرت صادر شد:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا لِأَمْرِهِ تَعْقِلُونَ وَ لَا مِنْ أَوْلِيَائِهِ تَقْبِلُونَ حِكْمَةٌ بِالْغَةٍ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ إِذَا أَرَدْتُمُ التَّوْجِهَ إِنَا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَ إِلَيْنَا فَقُولُوا كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى سَلَامٌ عَلَى الْيَسِ ...^۱

بسم الله الرحمن الرحيم. نه امر خداوند را در می یابید و نه از اولیاء او می پذیرید. [آن] حکمتی رسا است و بیم دادنها برای آنان که ایمان نمی آورند، سودی نمی بخشد. سلام و

۱- احتجاج طبرسی: ۳۱۶ / ۲

درو د بُر ما و بُر بندگان صالح خداوند. هر گاه
خواستید به وسیله ما به سوی خدای تعالیٰ و به
سوی ما توجه کنید، پس همانطور که خداوند
متعال فرموده است، بگویید: سَلَامُ عَلَى أَلِّيْسِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يا داعیَ اللَّهِ وَ رَبَّانِيَ آیاتِهِ... .

نمایز امام زمان ع

مرحوم سید بن طاوس ع در انتهای فصل
بیست نهم از کتاب جمال الأسبوع می‌فرماید:
نمایز حضرت صاحب الزمان - عجل الله تعالیٰ
فرجه - دو رکعت است. در هر رکعت، سوره

۱- مفاتیح الجنان: زیارت حضرت صاحب الامر ع. در کتاب
مفاتیح الجنان پس از این زیارت دو زیارت دیگر نیز برای آن
حضرت نقل شده است.

حمد را تا ایاکَ نَعْبُدُ وَ ایاکَ نَسْتَعِينُ می خوانی،
 آنگاه این آیه را صد مرتبه تکرار می کنی و سپس
 سوره حمد را تمام می کنی و پس از آن یک مرتبه
 سوره اخلاص را می خوانی و بعد از نماز این دعا
 را می خوانی: **اللَّهُمَّ عَظُمَ الْبَلَاءُ وَ بَرِّحَ الْخَفَاءُ وَ**
انكَشَفَ الْغِطَاءُ وَ ضاقَتِ الْأَرْضُ بِمَا وَسَعَتِ
السَّمَاءُ وَ إِلَيْكَ يَا رَبِّ الْمُسْتَكِينِ ...

مرحوم حسن بن فضل طبرسی در کتاب
 مکارم الاخلاق و نیز مرحوم محدث نوری ^{جهت}
 در کتاب نجم الثاقب به نقل از شیخ طبرسی ^{جهت}
 مؤلف تفسیر مجمع البيان در کتاب کنز النجاح

۱- جمال الاسبوع: ۱۸۱؛ مفاتیح الجنان: اعمال روز جمعه، عمل
 بیستم، نماز حضرت صاحب الزمان ^{جهت}.

نماز دیگری را نقل می‌کنند که در توقیعی از
ناحیه مقدسه حضرت مهدی علیه السلام رسیده است.
این نماز در مورد حاجت و در نیمه شب جمعه
خوانده می‌شود.^۱

در کتاب مکارم الاخلاق آمده است: «روایت
شده که اگر هر مرد و زن مؤمنی این نماز را
بخواند و با این دعا، خالصانه دعا کند، درهای
آسمان برای اجابت به رویش گشوده خواهد
شد و همان وقت اجابت خواهد گشت و این از
فضل خداوند برماء و بمردم است».

مرحوم موسوی اصفهانی رحمه السلام، صاحب مکیال
المکارم پس از نقل عبارت فوق، می‌فرماید:

۱- مفاتیح الجنان: حاشیه، باب دوم.

«مکرر کارهای مهمی برایم اتفاق افتاد، پس این نماز را با این کیفیت به جای آوردم، خدای عالی با لطف و کرم خویش به برکت مولا یمان - صلوات الله عليه - آنها را برآورده ساخت». ^۱

مقدم داشتن امام زمان ع بو خود
از آداب و وظایف دوران غیبت آن است که خواسته حضرت حجت بن الحسن المهدی ع را برخواسته و تمایلات خود مقدم بدارد و در هر کار با خود بیندیشد که آیا انجام این کار موجب رضایت امام عصر ع هست یا نه؟!
سید جلیل القدر علی بن طاووس ج در کتاب

۱- مکیال المکارم: ۲ / ۵۶۴ - ۵۶۵ و نیز رجوع شود به نجم الشاقب: ۲۹۷؛ مکارم الاخلاق: ۳۴۰ و ۳۳۹.

کشف المحجۃ به فرزندش می‌گوید: ... تا آنجا که خدای متعال، پیامبر او و ائمه علیهم السلام از تو خواسته‌اند، دوستدار امام زمان علیه السلام وفادار به او و علاقمند به آن حضرت باش. در وقت خواندن نماز حاجت، خواسته‌های آن حضرت را بر خواسته‌های خود مقدم بدار؛ پیش از آن که برای خودت و عزیزانت صدقه بدهی، برای او صدقه بده. قبل از دعا برای خودت، برای او دعا کن و آن حضرت را در هر کار خیری که وفا داری به ایشان محسوب می‌شود و موجب عنایت و لطف و احسان ایشان به تو می‌شود، مقدم بدار.^۱ امام صادق علیه السلام فارسی را که از

۱- کشف المحجۃ اثر شمرۃ المہجۃ: ۱۵۳ فصل ۱۵۰.

اصحاب بزرگوار پیامبر اسلام ﷺ و یاران با
وفای امیر المؤمنین علیه السلام بوده است، به جهت
داشتن همین ویژگی ستوده‌اند.

• عَنْ مَنْصُورٍ بُزُرْجٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا أَكْثَرَ مَا أَسْمَعَ مِنْكَ سَيِّدِي ذِكْرَ سَلْمَانَ
الْفَارِسِيِّ، فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَقُلْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيَّ وَلَكِنْ قُلْ
سَلْمَانَ الْمُحَمَّدِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ. أَتَذَرِي مَا كَثُرَةً ذِكْرِي لَهُ؟
قُلْتُ: لَا. قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِثَلَاثِ خِصَالٍ: إِخْدَاهُمَا: إِيْثَارُهُ
هَوْيَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى هَوْيِ نَفْسِهِ. وَالثَّانِيَةُ:
حُبُّهُ الْفُقَرَاءَ وَإِخْتِيَارُهُ إِيْتَاهُمْ عَلَى أَهْلِ التَّرْوَةِ وَالْعَدَدِ.
وَالثَّالِثَةُ: حُبُّهُ الْعِلْمَ وَالْعُلَمَاءَ. إِنَّ سَلْمَانَ كَانَ عَبْدًا
صَالِحًا حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ.^۱

۱- بحار الانوار: ۲۲ / ۳۲۷ ح ۵۷

از منصور بزرگ نقل شده است که گفت: به امام صادق عرض کردم: چه بسیار می‌شном که شما از سلمان فارسی یاد می‌کنید.

امام علی فرمودند: مگو سلمان فارسی بلکه بگو سلمان محمدی سلمان بن علی. می‌دانی چرا بسیار از او یاد می‌کنم؟

عرض کردم: خیر!

امام صادق علی فرمودند: به جهت سه ویژگی که او داشت. اول این که خواسته امیر المؤمنین علی را برخواسته خود مقدم می‌داشت. دوم: تهی دستان را دوست می‌داشت و آنها را بر ثروتمندان و توانمندان برمی‌گزید. سوم: به علم و عالمان علاقه‌مند بود. به راستی سلمان بنده صالح و مؤمنی راستین بود و هیچگاه به خداوند شرک نورزید.

صدقه دادن برای سلامتی امام زمان

از وظایفی که برای شیعیان در دوران غیبت ذکر نموده‌اند، صدقه دادن برای سلامتی حضرت ابا صالح المهدی است. همانطور که در حدیث شریف آمده است، صدقه دادن و انجام اعمال خیر از طرف دیگران، اجر مضاعف دارد به خصوص اگر از طرف حجت خدا و امام معصوم باشد.

• عَنْ عَلَىٰ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي إِبْرَاهِيمَ
عَنْهُ: أَحُجَّ وَأَصَلَّى وَأَتَصَدَّقُ عَنِ الْأَحْيَاءِ وَالْأَمْوَاتِ
مِنْ قَرَابَتِي وَأَضْحَابِي؟ قَالَ عَنْهُ: نَعَمْ، تَصَدَّقُ عَنْهُ
وَصَلَّى عَنْهُ وَلَكَ أَجْرٌ بِصِلَّتِكَ إِيتَاهُ.^۱

۱- مسانع الشیعه (آل البيت): ۸ / ۲۷۸ ح ۹.

علی بن ابی حمزة می‌گوید: به امام کاظم علیه السلام عرض کردم: آیا از جانب خویشاوندان و دوستانم که زنده‌اند یا از دنیا رفته‌اند، حج به جایاورم، نماز بگزارم و صدقه بادهم؟ امام علیه السلام فرمودند: آری، از جانب آنها صدقه بد و نماز بگزار که به جهت احسان و نیکی کردن به آنها هم اجری داری.

حج و زیارت به نیابت امام زمان علیه السلام

انجام حج مستحبی و طواف مستحب و زیارت برای حضرت ولی عصر علیه السلام اضافه بر این که دارای اجر و ثواب است. نوعی اظهار ارادت و محبت به پیشگاه آن حضرت می‌باشد.

• عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ

الثاني عَنْهُ: قَدْ أَرَدْتُ أَنْ أَطْوَفَ عَنْكَ وَعَنْ أَبِيكَ
 فَقِيلَ لِي: إِنَّ الْأَوْصِيَاءَ لَا يُطَافُ عَنْهُمْ؛ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِي:
 بَلْ طُفْ مَا أَمْكَنَكَ فَإِنَّهُ جَائِزٌ. ثُمَّ قُلْتُ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ
 بِثَلَاثِ سِنِينَ: إِنِّي كُنْتُ إِسْتَادَنْتُكَ فِي الطَّوَافِ عَنْكَ
 وَعَنْ أَبِيكَ فَأَذِنْتَ لِي فِي ذَلِكَ فَطُفْتُ عَنْكُمَا مَا
 شاءَ اللَّهُ ثُمَّ وَقَعَ فِي قَلْبِي شَيْءٌ فَعَمِلْتُ بِهِ. قَالَ: وَمَا
 هُوَ؟ قُلْتُ: طُفْتُ يَوْمًا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 ثَلَاثَ مَرَاتٍ: صَلَّى اللَّهُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ - ثُمَّ الْيَوْمَ
 الثاني عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثُمَّ طُفْتُ الْيَوْمَ التَّالِي
 عَنِ الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالرَّابِعَ عَنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالخَامِسَ
 عَنْ عَلَيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالسَّادِسَ عَنْ أَبِي جَعْفَرِ
 مُحَمَّدِ بْنِ عَلَيٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْيَوْمَ السَّابِعَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ
 مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْيَوْمَ الثَّامِنَ عَنْ أَبِيكَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ
 الْيَوْمَ التَّاسِعَ عَنْ أَبِيكَ عَلَيٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْيَوْمَ الْعَاشِرَ عَنْكَ

يَا سَيِّدِي! وَ هُؤُلَاءِ الَّذِينَ أَدِينُ اللَّهَ بِوْلَايَتِهِمْ؛ فَقَالَ:
إِذْنٌ وَ اللَّهُ! تَدِينُ بِالَّذِينَ الَّذِي لَا يُقْبَلُ مِنَ الْعِبَادِ
غَيْرُهُ. قُلْتُ: وَ رَبِّمَا طُفْتُ عَنْ أُمِّكَ فَاطِمَةَ . وَ رَبِّمَا
لَمْ أَطْفُ. فَقَالَ . إِسْتَكْثِرْ مِنْ هَذَا فَإِنَّهُ أَفْضَلُ مَا
أَنْتَ عَامِلُهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.^۱

موسی بن قاسم می گوید: به امام جواد علیه السلام
عرض کردم: تصمیم داشتم به نیابت از شما و
پدر گرامی تان طواف انجام دهم. [اما] مردم به
من گفتند: نمی شود از جانب او صیایی پیامبر
صلی الله علیہ وسلم طواف به جای آورد.

امام علیه السلام به من فرمودند: [خیر، چنین نیست]
بلکه تا آنجا که می توانی طواف کن که حقیقتاً

۱- کافی: ۴ / ۳۱۴ ح ۲.

این کار جایز است.

سه سال بعد به آن حضرت عرض کردم:
همانا در مورد طواف، به نیابت شما و
پدرگرامی تان، از شما اجازه گرفته بودم و در این
باره اجازه فرمودید؛ پس از جانب شما و پدرتان
تا آنجا که خداوند خواست طواف کردم. آنگاه
چیزی به دلم افتاد که به آن عمل کردم.

امام علیه السلام فرمودند: چه چیزی؟

عرض کردم: یک روز به نیابت از رسول خدا
علیه السلام طواف کردم - امام جواد علیه السلام سه مرتبه
فرمودند: صلی الله علی رسول الله - آنگاه روز
دوم به نیابت از امیرالمؤمنین علیه السلام، روز سوم از
جانب امام حسن علیه السلام، روز چهارم از طرف امام
حسین علیه السلام، روز پنجم به نیابت از امام زین

العابدین علیه السلام، روز ششم از جانب امام محمد
باقر علیه السلام، روز هفتم از طرف امام جعفر صادق
علیه السلام، روز هشتم به نیابت از جد شما امام
موسى بن جعفر علیه السلام، روز نهم از جانب
پدرگرامی تان و روز دهم - مولای من! - به
نیابت از شما، طواف خانه خدا را به جای
آوردم. و اینان کسانی هستند که با دوستی و
ولایت آنها خدا را عبادت می‌کنم.

امام جواد علیه السلام فرمودند: هم اکنون - به خدا
سوگند! - به آیینی باور داری و عمل می‌کنی که
غیر آن از بندگان پذیرفته نیست.

عرض کردم: گاهی به نیابت از مادرتان
حضرت فاطمه علیها السلام طواف می‌کنم و گاهی نیز
نمی‌کنم.

امام جواد ع فرمودند: این کار را بسیار انجام
بده که - به خواست خدا - این کار با
ارزش‌ترین کاری است که انجام می‌دهی.

هدیه نمودن ثواب عبادت برای امام زمان ع

برترین کار انسان، عبادت برای خداست.
هدیه نمودن ثواب عبادت (نماز، ختم قرآن و ...)
برای حضرت حجت بن الحسن ع اظهار
محبت و ابلاغ ارادت به پیشگاه آن بزرگوار است.

• عَنْ أَخْمَدَبْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْبَجْلَىٰ يَأْسَنَادٍ رَفَعَهُ إِلَيْهِمْ
- صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ - قَالَ: مَنْ جَعَلَ ثَوَابَ صَلَاتِهِ
لِرَسُولِ اللَّهِ ص وَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ
- صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَ سَلَّمَ - أَضْعَفَ اللَّهُ
لَهُ ثَوَابَ صَلَاتِهِ أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً حَتَّىٰ يَنْقَطِعَ النَّفَسُ

وَ يُقَالُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَخْرُجَ رُوحَهُ مِنْ جَسَدِهِ: يَا فَلَانَ!
 هَدَيْتَكَ إِلَيْنَا وَ أَطَافَلْتَ لَنَا فَهَذَا يَوْمٌ مَّجَازِاتِكَ فَطِيبْ
 نَفْسًا وَ قَرِّ عَيْنَاهُ بِمَا أَعْدَ اللَّهُ لَكَ وَ هَنِيَّتَ لَكَ بِمَا
 صَرَّتْ إِلَيْهِ. قَالَ: قَلْتُ: كَيْفَ يُهْدِي صَلَاتَهُ وَ يَقُولُ؟
 قَالَ: يَنْوَى ثَوَابَ صَلَواتِهِ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ .

احمد بن عبد الله بجلي نقل می کند که یکی از
 شیخه ها فرمودند: کسی که ثواب نمازش را برای
 رسول خدا ﷺ و امیر المؤمنین علیه السلام و امامان پیغمبر
 از ده - صفات الله علیهم اجمعین و سلمه - قرار
 دهد. خدای متعال ثواب نماز او را چندین برابر
 می افزاید تا آنجا که برای شمارش آن نفس قطع
 می شود و پیش از آن که روح از تن او خارج

شود به او می گویند: ای فلان! هدایه تو به ما رسید و لطف و حسان تو برای ما است. امروز روز پاداش تو است. پس به خاطر آنچه که خداوند برای تو مهیا کرده است، شادمان باش و چشمت روشن باش: و آنچه که به سوی آن رفته ای، گوازایت باد.

الحمد لله رب العالمين عباد الله می گوید: عرض کردم: چگونه نمازش را هدایه کند و چه بگوید؟
امام زین فرمودند: نیت می کند که ثواب نمازش برای رسول خدا باشد.

• عَنْ عَلَيِّ بْنِ الْمُغِيرَةِ. عَنْ أَبِي الْحَسَنِ قَالَ: قَلَّتْ لَهُ إِنَّ أَبِي سَأَلَ جَدَّكَ عَنْ خَتْمِ الْقُرْآنِ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ ... فَكَانَ أَبِي يَخْتِمُهُ أَرْبَعِينَ خَتْمَةً فِي شَهْرِ رَمَضَانَ. ثُمَّ خَتَمَهُ بَعْدَ أَبِي. فَرَبَّمَا زِدْتُ وَرَبَّمَا

نَقْضَتْ عَلَى قَدْرِ فَراغِي وَ شُغْلِي وَ نَشاطِي وَ كَسْلِي.
 فَإِذَا كَانَ فِي يَوْمِ الْفِطْرِ جَعَلْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَتْمَةً
 وَ لِعَلَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُخْرَى وَ لِفَاطِمَةَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُخْرَى ثُمَّ لِلْأَئِمَّةِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى إِنْتَهَيْتُ إِلَيْكَ فَصَيَّرْتُ لَكَ وَاحِدَةً مُنْذُ
 صِرْتُ فِي هَذَا الْحَالِ فَآئِي شَيْءٍ لِي بِذَلِكَ؟ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
 لَكَ بِذَلِكَ أَنْ تَكُونَ مَعَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. قُلْتُ: اللَّهُ أَكْبَرُ [فَ] لِي بِذَلِكَ؟ قَالَ: نَعَمْ! ثَلَاثَ مَرَاتٍ.

علی بن مغیره می گوید: به امام موسی بن
 جعفر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عرض کرد: پدرم راجع به ختم کردن
 قرآن در هر شب از جدتان سوال نمود. ... پدرم
 در ماه رمضان چهل بار قرآن را ختم می کرد.
 آنگاه پس از پدرم، من نیز چنین می کردم و به

۱- کافی: ۲ / ۶۱۸ ح ۴.

مقدار فراغت و کارم و نشاط و بسیحالی ام چه
بسا بر آن مقدار می‌افزودم و یا از آن می‌کاستم.
آنگاه که روز عید فطر می‌شد، یک ختم قرآن را
برای رسول خدا ﷺ قرار می‌دادم، یک ختم
قرآن، برای حضرت علی علیه السلام یک ختم قرآن
دیگر برای حضرت فاطمه علیها السلام آنگاه برای ائمه
علیهم السلام تا این که به شما می‌رسیدم و از وقتی که
چنین می‌کردم، یک ختم قرآن هم برای شما قرار
داده‌ام. برای این کار چه پاداشی دارم؟

امام موسی بن جعفر علیه السلام فرمودند: پاداش آن
کار تو این است که روز قیامت، همراه آنان باشی.
عرض کردم: الله اکبر! آیا من چنین پاداشی دارم؟
امام کاظم علیه السلام سه مرتبه فرمودند: آری!

بزرگداشت اماکن منسوب به امام زمان

از وظایف شیعیان نسبت به امام عصر این است که اماکن منسوب به آن حضرت را که به قدرم مبارکشان زینت یافته است. بزرگ بشمارند و در این مکان‌ها با کمال ادب. به عبادت خدا پردازند و نسبت به مولایشان عرض ارادت کنند.

• عن ابن أبي جواد التعمانى أَنَّهُ قَدْ رَأَى مَوْلَانَ الْمَهْدِيَ فَقَالَ لَهُ: يَا مَوْلَائِي لَكَ مَقَامٌ بِالنُّعْمَانِيَةِ وَمَقَامٌ بِالْحِلَّةِ فَأَيْنَ تَكُونُ فِيهِمَا؟ فَقَالَ لَهُ: أَكُونُ بِالنُّعْمَانِيَةِ لَيْلَةَ الْثَّلَاثَاءِ وَيَوْمَ الْثَّلَاثَاءِ وَيَوْمَ الْجُمُعَةِ وَلَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَكُونُ بِالْحِلَّةِ وَلِكِنَّ أَهْلَ الْحِلَّةِ مَا يَتَأَدَّبُونَ فِي مَقَامِي ...

۱- بحیر اندر (جنة المأوى) : ۲۳۰ - ۲۷۰ حکایت ۲۴

از پسر ابتو جواد نعمانی نقل شده است که او
مولایمان حضرت مهدی - عجل الله تعالیٰ
فرجه الشریف - را زیارت نمود و به ایشان
عرف کرد: مولای من! شما مقامی در نعمانیه و
مقامی در حلّه دارید. پس شما در کدام یک از
ین دو مقام هستید؟

حضرت مهدی - عجل الله تعالیٰ فرجه
الشریف - در جواب فرمودند: شب سه شنبه و
روز سه شنبه در نعمانیه و شب جمعه و روز
جمعه در حلّه هستم. اما اهالی حلّه آنچنان که
شایسته است در مقام من مراعات ادب را
نمی کنند.

لعن بر دشمنان امام زمان

از وظایفی که برای ارادتمندان به حضرت ولی عصر ع و علامه ع آن به نصرت و یاری آن حضرت ع لازم است، پیوسته لعنت نمودن بر دشمنان خدا و پیامبر ص و اهل بیت آن حضرت و دشمنان امام زمان ع است. باید دانست که بیزاری از دشمنان اهل بیت و امام زمان ع و لعنت نمودن بر آنان، شرط محبت و ولایت اهل بیت ع است.

• عَنِ الْإِمَامِ الْعَسْكَرِيِّ ع: قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُى عَنْ جَدِّي رَسُولِ اللَّهِ ص قَالَ: مَنْ ضَعَفَ عَلَى نُصْرَتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَ لَعَنَ فِي خَلْوَاتِهِ أَغْدَأَنَا، بَلَغَ اللَّهُ صَوْتَهُ إِلَى جَمِيعِ الْمَلَائِكَةِ فَكُلَّمَا لَعَنَ أَحَدُكُمْ أَغْدَأَنَا صَاعَدَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَ لَعَنُوا مَنْ لَا يَلْعَنُهُمْ فَإِذَا بَلَغَ

صَوْتُهُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ اسْتَغْفَرُوا لَهُ وَ أَثْنَوْا عَلَيْهِ وَ قَالُوا:
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى روحِ عَبْدِكَ هَذَا الَّذِي بَذَلَ فِي نُصْرَةِ
 أَوْلِيَائِهِ جُهْدَهُ وَ لَوْ قَدَرَ عَلَى أَكْثَرِ مِنْ ذَلِكَ لَفَعَلَ.
 فَإِذَا النِّدَاءُ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ تَعَالَى يَقُولُ: يَا مَلَائِكَتِي إِنِّي
 قَدْ أَجَبْتُ دُعَائِكُمْ فِي عَبْدِي هَذَا وَ سَمِعْتُ نِدَاءَكُمْ
 وَ صَلَّيْتُ عَلَى روحِهِ مَعَ أَرْوَاحِ الْأَبْرَارِ وَ جَعَلْتُهُ مِنَ
 الْمُضْطَفَينَ الْأَخْيَارِ.^۱

از امام حسن عسکری ع روایت شده است
 که فرمود: پدرم روایت کردہ‌اند که جدم رسول
 خدا ع فرمودند: کسی که از یاری ما اهل
 بیت ناتوان باشد و در تنها بی و خلوت خود،
 دشمنان ما را لعن و نفرین کند، خداوند صدای

۱- بحار الانوار: ۵۰ / ۳۱۶.

او را به تمامی فرستکان می‌رساند. پس هر کاه
یک خوازشما، دشمنان ما را لعن کند.
فینان آن را بالا می‌برند و بر آنان که دشمنان
ما را لعنت نمی‌کنند، نفرین فرستند. پس آنکاه
که صدای او به فرستکان می‌رسد، برای او
استغفار می‌کنند و او را می‌ستایند و عرضه
می‌دارند: خداوند! به روح این بندادت درود
فرست که تاب و توان خود را در راه یاری
اولیائی خود به کار بسته است و اگر بیش از این
قادرت داشت، حقیقتاً انجام می‌داد. پس به ناگاه
نلایی از جانب خدائی متعال می‌رسد: ای
فرستکان من! همانا دعای شما را در مورد این
ددهام احباب نمودم و نلایی شما را شنیدم و بر
روح او، همراه ارواح نیکان، آفرین فرستادم و او

را از برگزیدگان و نیکان قرار دادم.

• عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ : إِذَا أَنْحَرَقَتْ عَنْ صَلَاةِ مَكْتُوبَةٍ فَلَا تَسْخَرْ فَإِلَّا بِانْصَارَافٍ لَعْنِ بَنِي أَمْيَّةٍ .

امام باقر ^ع فرمودند: هرگاه نماز واجب را به پایان بردی. از جای بـه مخیز مکر این که بنی امية را لعنت کنی.

عرض حاجت به امام زمان ^ع

سزاوار است که شیعیان هرگاه خواسته‌ای دارند و برای کار مهمی به در خانه خداوند سبحان می‌روند. وجود مبارک حضرت ابا صالح المهدی ^ع را واسطه کنند.

• عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ قَالَ: سَمِعْتَ مَحَمَّدًا :

۱- حدیث‌الحضرات: ۲۳، آیه ۴۶ به غفار و تهذیب تسبیح خوشی.

يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: يَا عِبَادِي! أَوْ لَيْسَ
 مَنْ لَهُ إِلَيْكُمْ حَوَائِجٌ كِبَارٌ لَا تَجِدُونَ بِهَا إِلَّا أَنْ
 يَتَحَمَّلَ عَلَيْكُمْ بِأَحَبِّ الْخَلْقِ إِلَيْكُمْ تَقْضِيَّنَاهَا كَرَامَةً
 لِشَفَاعِيهِمْ. أَلَا فَأَعْلَمُوا أَنَّ أَكْرَمَ الْخَلْقِ عَلَىٰ وَ أَفْضَلَهُمْ
 لَدَىٰ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ أَخْوَهُ عَلَىٰ . وَ مِنْ بَعْدِهِ الْأَئِمَّةُ
 الَّذِينَ هُمُ الْوَسَائِلُ إِلَيْهِ. أَلَا فَلَيَدْعُنِي مَنْ هَمَّتْهُ حَاجَةٌ
 يُرِيدُ تَفْعِيلَهَا أَوْ دَهَتْهُ دَاهِيَّةٌ يُرِيدُ كَشْفَ ضَرَرِهَا
 بِمُحَمَّدٍ وَ إِلَيْهِ الطَّبِيبَينَ الظَّاهِرِينَ أَقْضِيَهَا لَهُ أَحْسَنَ مَا
 يَقْضِيَهَا مَنْ تَسْتَشْفِعُونَ بِأَعْزَزِ الْخَلْقِ عَلَيْهِ

سلمان فارسی می گوید: از رسول خدا ﷺ
 شنیدم که می فرمود: همانا خدای عز و جل
 می فرماید: بندگان من! آیا چنین نیست که اگر

کسی در خواسته‌ای مهمی از شما داشته باشد،
حاجت او را برأورده نمی‌سازید تا این که
محبوب‌ترین فرد را در نزد شما شفیع قرار دهد،
آنگاه به جهت شرافت و بزرگواری آن شفیع،
خواسته او را اجابت می‌کنید؟

پس آگاه باشید و بدانید که گرامی‌ترین و
برترین آفریدگان نزد من، محمد ﷺ - و برادر
او علی ؓ - و پس از او امامانی هستند که
وسیله تقرب و نزدیکی به سوی من هستند.

آگاه باشید! هر کس خواسته‌ای دارد که
می‌خواهد از آن بهره‌مند شود و رسیدن به آن او
را پریشان خاطر کرده است؛ یا بلا و مصیبت
سنگینی به او رسیده است که خواهان برطرف
شدن ضرر آن است، باید مرا به حق محمد و

خاندان طیب و طاهر او بخواند تا حاجت
او را برآوردم؛ برتر از برآوردن حاجت شما به
وسیله کسی که عزیزترین مردم را نزد او شفیع
می‌سازید.

مرحوم محدث قمی در کتاب شریف
منتسب الامال به نقل از تحفه الزائر مجلسی و
معاتیح النجاة سبزواری طریقہ نوشتن عریضه به
امام زمان را بیان فرموده است^۱ و در معاتیح
الجنان استغاثه به امام زمان (سلام الله
الکامل الشام الشامل العام ...) را آورده است.^۲

۱- متنسب الامال: ۲ باب ۱۶ فصل عریضه

۲- معاتیح الجنان: مورد چهاردهم بعد از دعائی توسل.

فهرست مدلر جات

سر آغاز سجن	۳	رسانیت ادب و فنون	۲
آماده زمان	۷	آماده زمان	۱
آنالوگی سفر	۱۲	بیرونی از آماده زمان	۱۰
آماده زمان	۱۴	مخبر سعدی آماده زمان	۱۵
سپاهان خوشی	۱۷	در میان مردم	۱۸
آماده زمان	۱۹	یاد آماده زمان	۲۰

مقدم داشتن امام زمان ...	تصمیم قلبی برای یاری
بر خود ۵۵	امام زمان ۳۲
صدقه دادن برای سلامتی	تجدید عهده امام زمان ۳۷
امام زمان ۵۹	تداوی دعا برای امام زمان ۴۰
حج و زیارت به نیابت	صلوات ابوالحسن فراغ
امام زمان ۶۰	اصفهانی ۴۰
هدیه نمودن ثواب عبادت برای	دعای ندبی ۴۳
امام زمان ۶۵	دعای دوران غیبت
بزرگداشت اماکن منسوب به	امام زمان ۴۴
امام زمان ۷۰	دعای اللهم کن لولیک ... ۴۶
لعن بر دشمنان	دعای قوت نماز جمعه ... ۴۷
امام زمان ۷۲	دعا برای امام زمان ۴۹
عرض حاجت به	زیارت امام زمان ۵۰
امام زمان ۷۵	نماز امام زمان ۵۲